

Navala naših letjela na Mletke.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 10. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Bojna fronta nadvojvode Karla Franja Josipa: Na visovima južno od Zolja suzbiše su austro-ugarske čete ruski napadaj s teškim gubicima. S vojskom generala pukovnika Kövessa upućao se je čecer neprijatelj samo u prostoru kod Djetalina u oštrije bojeve. Na sjeveru od Nižnjova napadali su Rusi opeta uzaludno te su bili svuda suzbijeni i to na više mjesta borbom na bodove. Hindenburgova bojna fronta: Na jugu od Zalošča rasplamsali su se od jutros novi bojevi. Na zapadu i sjeverozapadu od Lucka ponašao se je neprijatelj nakon teških neuspjeha od 8. o. mj. mirnije. Nasuprot tjerao je na sjeveru od pruge, koja vodi iz Šarnja u Kovel, opeta svoje mace obdan i obnoć na navalu preko Stohoda. Njegove su jurišne kolone propale ponajviše već pred našim zaprekama i pretrpjele su svuda teške poraze. Ruski su gubici opet vrlo veliki.

Talijansko bojište.

Obzirom na položaj, koji je nastao uslijed ispražnjenja gorčkog mostobrana bio je grad napušten i bio je izvršen, nakon što smo krvavo suzbiili ponovne talijanske navale protiv doberdopskoj visoravni, shodni ispravak naših položaja, a da nas nije neprijatelj spriječio. U tom su prostoru zarobile naše čete kruc posljednje dane 4100 Talijana. Kada je neprijatelj probio u gorčki mostobran nijesmo mogli više da spasimo 6 topova. Jučer su bila upravljena najjača talijanska nastojanja protiv plavskog odsjeka. Po dvanaestomj općoj topovskoj vatri napala je neprijateljska pješadija po četiri puta Zagoru, a vrhove istočno od Plave po tri puta. Svi su se ti juriši skršili o čvrstom opranju naših četa, među kojima su se opet odlikovala odjeljenja pješadijskih pukovnija 21. i 52.

Na tirolskoj se je fronti izjavilo više neprijateljskih navalnih pokušaja u Dolomitima i 3 navale protiv naših položaja u području Pasubia.

Jugoistočno bojište.

Nema ništa važno.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Heiler, podmaršal.

Dogodjaji na moru.

Beč, 10. (D. u.) Na posjet velikih talijanskih bojnih letjela na Rijeku dne 1. o. mj. odvratili su naše skupine sa ukupnim 21 pomorskim letjelaom napadom na Mletke u noć između 9. i 10. o. mj., te su bacile razornim uspjehom bomba u ukupnoj težini od 3 i pol tone na arsenal, kolodvor, vojničke predmete i tvorničke zgrade. Bilo je prouzročeno desetak požara, a među njima tri vrlo opsežna kod tvornice pamuka i u gradu, koja su se još vidjela iz udaljenosti od 25 milja. Žestoka je obrambena vatra baterija bila posve bez uspjeha. Sva su se letjela vratila neoštećena.

Vodstvo c. kr. mornarice.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 10. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Topovski se boj između Ancre i Somme nastalja velikom silom. Broj zarobljenika neranjenih od 8. o. mj. Engleza porasao je na 13 časnika i 500 momaka. Između Maurepasa i Somme izjavilo se je na večer i kruc noć 8 žestokih francuskih napadaja. Na desno od Moze nije bilo pješadijske djelatnosti. Bilo je oboreno 5 neprijateljskih letjela.

Istočno bojište.

Hindenburgova fronta: Višekrati ruski napadaji na Strumjenu kod Dubčice, na Stohodu kod Lubjevova i Berzica, kod Smolarja, Zareča i Vitonjeva bili su krvavo suzbijeni: Kod Zareča smo u protunapadajama zarobili 2 časnika i 340 momaka. Neprijateljski pokušaj da nas zasukoči u Stohodskom luku na istoku od Kovala ostao je bez uspjeha. Na jugu od Zalošča razvili su se jutros novo novi bojevi.

Fronta nadvojvode Karla Franje Josipa: Na jugozapadu od Velešnjova bili su, djelomice

novom protunavalom, suzbijeni ruski napadaji. Tu i na jugu od Dnjestra bile su zaposjedniti na našu zapovijed novi položaji prama osnovi.

Balkansko bojište.

Nema dogodjaja od osobite važnosti.

Vrhovno vojno vodstvo.

Dogodjaji na moru.

Berlin, 10. (D. u.) Skupina je naših pomorskih letjela napala 9. o. mj. o. podne uspješno s bombama engleske monitore i lahke bojne sile, koje su se nalazile pred flandrijskom obalom, te je pogodilo bez dvojbe više puta u cilj.

Istog je dana više njemačkih skupina letjela napalo s dobrim uspjehom ruska letjelaista Arensburg i Lebaru na Oselu. Ustanovio se za stalno, kako su više puta pogodile. Letjelaista je zgrada u Arensburgu teško oštećena. Njezin je krov propao. Od neprijateljskih letjela, što su se na obranu podigla, bilo je jedno prisiljeno da se spusti.

Sva su se naša letjela vratila neoštećena uzva se žestoko opstreljavanje ruskih i engleskih bojnih sila.

Poglavica mornaričnog admiralskog štaba.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 10. (D. u.) Glavni stan javlja:

Perzijska fronta.

Desno krilo naše vojske nastavlja proganjanje neprijatelja prema Hamadnu. Neprijatelj, koji je kranio, da se u Klancu istočno Sachne čoroto brani, bio je prisiljen, da uzmakne prema Genkavuru, kod česa je palo u naše ruke mnogo zarobljenika.

Kaukaska fronta.

Na desnom krilu napredovale su naše čete dalje prema klancima sjeverno Bittisa i Muša. Ofenziva, što smo ju započeli protiv neprijateljskih položaja u okolici sela Ognott, sjeverozapadno Muša, napreduje uspješno po nas. Kod toga smo zarobili 140 vojnika.

Egipatska fronta.

Nema osobitih dogodjaja.

BRZOGJAVI.

Njemački državni kancelar u Beču.

Beč, 10. Sutra stižu u Beč državni kancelar Bethmann Hollweg i državni tajnik spoljašnjih posla Jagov, da se sa ministrom Burianom, kako je to već običaj između državnih savezničkih država, o raznim aktualnim pitanjima dogovore. Njemački će kancelar biti primljen od cara.

Predstojeća talijanska provala — južni Tirol.

Lugano, 10. Listovi javljaju, da neposredno predstoji sveopća ofenziva Talijana. Bojevi na Soči imali bi zasjeniti talijanske nakane, koje smjeraju protiv Trentina, a ponajpачe protiv grada Roveretu. Te vijesti potvrđuje i list „Italia“ koja izvodi, da stojimo u predvečerju velikih događaja. Neprijatelj se drži posve u defenzivi, a i njegovi napadaji da imadu defenzivni značaj. Povećana djelatnost austro-ugarskog topništva da imadu samo svrhu, kako bi veliku ofenzivu Talijana što dalje mogla da spriječava. List piše nadalje, e se mora priznati, da su na austro-ugarskoj strani izvanredno bogato snabdijeveni materijalom i da veoma oprezno s njim postupaju.

Sjednica njemačkog saveznog odbora za izvanje poslove.

Monakov, 10. (D. u.) Kao što su bavarске službene novine doznale, podao je državni kancelar u sjednici odbora saveznog vijeća za izvanje poslove, što se je jučer u Berlinu održalo, i ovog puta potanji sličku cjelokupnog političkog položaja, te se je raspravljalo o svim neriješenim pitanjima. Odbor se je saveznog vijeća slagao s državnim kancelarom u nepokolebivom pouzdanju u pobjedu te je izrazio svoje podpuno zadovoljstvo s politikom, što ju državni kancelar zastupa.

Holandski list o gadu Gorice.

Rotterdam, 10. (D. u.) „Rotterdamsche Courant“, pišući o položaju na talijanskoj fronti, kaže: Ne smije se pustiti s vida, da su bili austro-ugarski položaji na zapadnoj obali Soče odmaknuti od ostale obrambene linije i da opći položaj Austro-Ugarske nije oslabio povučenjem

onih četa na lijevu obalu u položaje, koji se priključuju ostalim austro-ugarskim položajima. Zauzeće same Gorice ne će odlučiti sočke bitke.

Nazori Take Jonesca.

Bukarešt, 10. Bukareštanski dopisnik „Birzevje Vjedmosti“ imao je razgovor sa Take Jonescu, za kojega je taj izjavi: „Ja smatram sudjelovanje Rumunjske na strani Rusije u ovom svjetskom ratu neizbjegovim i predstojećom činjenicom. Rusko javno mnijenje ne govori povoljno o Rumunjskoj. Rusi zaboravljaju, da je Rumunjska u početku rata bila saveznica Austro-Ugarske, Njemačke i Italije i to od prije 31 godinu. Oni zaboravljaju, da se je Rumunjska odrekla saveza s tim državama te da od onda plivaju u vodama četvornog saveza. Sadašnjiji je položaj Rumunjske takav, da mora što prije moguće stupiti u akciju. Vojna će još veoma dugo trajati, te neće za nas biti laka. Morat ćemo, da osobito sa Ugarskom (?) svladamo goleme poteškoće. Austriji i Nijemci ne podavaju se obzirom na Rumunjsku velikim samopomoćama, te se nadaju samo, da će moći velikim uspjehom na bilo kojemu bojištu zapriječiti navalu sa strane Rumunjske. Mislim ali, da će se i u tom obziru prevartiti. Ne poznajemo rumunjskog ratnog plana, znadem ali, da će pokriti trajanje rata. Čini mi se također, da bi usljed brzog i potpunog poraza Bugarske morao rat svršiti nekoliko mjeseci prije. Moje je mnijenje, da bi saveznici morali velikim prednostima napasti Bugarsku, e bi se sama uništila. Tome bi neposredno morala slijediti izolacija i pad Carigrada, a time i otvorenje morskih užina i konačni uspjeh.“

Ruske mjere opreznosti u Besarabiji.

Ungheci, 10. Dnevno prolaze najvećom žurbom znatne ruske vojne sile, koje se se do sada nalazile između Renja, Ismaila i Kijelite, a bile određene za buduću rusku akciju na Balkanu. Tvrdi se, da je Brusilov tražio bio priposljanje tih četa, jer predviđaja znatno austro-ugarsku i njemačku protofenzivu. U Besarabiji se očekuju veliki dogodjaji. Željeznici je promet za privatne osobe posve obustavljen. List „Journal de Balcan“ javlja, da su se u Solumu iskrcale nove ruske čete.

Sporzakum između Engleske, Rusije i Perzije.

Petrograd, 9. Prema jednoj vijesti petrogradske tiskovne agencije izmijenili su se slasici Rusije i Engleske u Teheranu, te perzijska vlada dne 6. kolovoza note, prema kojima je postignut između tih triju zemalja sporazum, koji konačno utvrđuje prijateljske odnose između Engleske, Rusije i Perzije te za sve stranke povoljno rješava različita pitanja glede financijske i vojničke organizacije Perzije. Što se ove potonje tiče, ustanoviti će se u sjevernoj Perziji perzijska brigada pomoću ruskih učitelja, a u južnoj će se Perziji urediti dovoljno jakih vojničkih odjela pomoću engleskih učitelja.

Rumunjska trgovina sa centralnim vlastima.

Budi mpešta, 7. Mnogobrojni su rumunjski trgovci, kako iz Bukarešta javljaju, prodali dalje u Rusiju robu, koja je bila uzvezena iz Austro-Ugarske odnosno Njemačke. Njemački je ured za kupovinu sabrao konkretne podatke te ih stavio na raspolaganje rumunjskom povjerenstvu za uvoz. Ovo je ustanovilo žaloste te slučajeve, koji su na štetu rumunjskoj trgovini i zaključilo, da se roba, uzvezena od centralnih vlasti ne smije izvesti iz zemlje. Carinskim urecima i pogranničnim su postajama podijeljene odnose upute.

Iz Grčke.

Bern, 9. Prema jednoj vijesti pariškog lista „Journal“ iz Atene javlja list „Ethnos“, da počine Venizelos sad rovariti i protu dvjema članovima kabineta Zaimisa, i to protu ministru rata Kallarisu i ministru unutrašnjih posla, te da im spočitava, e su slušali utjecaj generalnog štapa, nijesu se ravnali: prema obavještava Zaimisovim.

Grčka i kralj Petar.

Berlin, 10. „Vossische Zeitung“ javlja: U dobro podučeniim carigradskim krugovima se glasa, e je četvrti savez zagrozi grčku vladu, da će od četvornog saveza zaposjednuto područje grčke Makedonije predati do oslobođenja Stare Srbije kralju Petru, kao njegovo suvereno područje, ako se grčka vojska ne bude pridružila Sarraiovoj vojsci kod njezinog napredovanja. S tom je osnovom u savezu i dolazak prijestolonasljednika Aleksandra u Solun. Grčki je ministarski predsjednik Zaimis izjavio, da će na taj zahtjev četvornog saveza moći odgovoriti tek nakon provedenja izbora.

Preprka u francuskoj socijalnoj demokraciji.

Bern, 10. Prema vijestima je francuskih listova o zasjedanju nacionalnoga vijeća socijalističke stranke u Francuskoj primljena vijčinom od 1824 protiv 1085 glasa odluka, kojom se očituje protu predbežnoj obnovi međunarodnih odnosa. Manjina se je kod glasovanja veoma burno ponašala i konačno ostavila dvoranu.

Govornik je većine, Renandel, izjavio, da će sloga sa njemačkim socijalistima biti tek tad moguća, ako se ovi oslobode odgovornosti, koju nose glede rata i umjesto carstva osnuju republiku.

Pressmans je kazao: Uvjeravali su nas, e je pobjeda blizu, no danas moramo promatrati položaj, kakav on u istinu jest. Mi hoćemo uporabiti sva sredstva, da se rat što prije dovede. Mi želimo, da socijalistička stranka ne odbije nijednoga sredstva, da se sklopi mir, ako je to moguće na častan način. Mi moramo našu vladu upitima prisiliti, da se izrazi o ratnim ciljevima.

Rusi žele tci preko Rumunjske.

Bukarešt, 10. Ruska je vlada opeta poduzela korake, da isposluje prolaz ruske vojske preko Rumunjske. Taj zahtjev utemeljuje se obvezatnošću Rumunjske. Taj zahtjev utemeljuje od rumunjske vlade pokrenuto bukareštškog ugovora, kojega je Bugarska prekršila. Dopuštaje vojskoinog prelaza ne znači ni ustupa u vojsci, ni kršenja neutralnosti. Rumunjska vlada još nije odgovorila.

Iz Mexika.

Kolin, 10. Iz New-Yorka javljaju: Carranza je poslao u subotu američkij vojsci: Cerna u kojoj traži obzirom na skovanijske sudbene rasprave, da se povuku američkanske čete iz Mexika. U službenim su krugovima u Washingtonu mnijenja, da Savezne države ne će udovoljiti tomu zahtjevu.

Velika eksplozija u barunati blizu Bukarešta.

Bukarešt, 10. (D. u.) U barunati Dudešt blizu Bukarešta dogodila se je velika eksplozija. Po vijestima koje nijesu još bile potvrđene, bilo je ubijeno i ranjeno mnogo časnika i vojnika. Kralj i ratni ministar išli su odmah na mjesto nesreće. Uzrok je eksploziji još nepoznat.

Bukarešt, 10. (D. u.) 9. t. m. u jutro dogodila se je nesreća u tvornici baruta Dudeštu kraj Bukarešta. Reservoir etera prouzročio je nakon što je gorio 2 sata eksploziju drugoga reservoirera etera i vatra u reseroviru alkohola. Materijalna je šteta neznamta. Rad se u tvornici nastavlja bez prekinita. Broj žrtava iznosi 62 mrtvih, među kojima je i ravnatelj tvornice, i 108 ranjenih.

Rat na moru.

Kopenhagen, 10. (D. u.) Ovdješnji je pomorski ured primio od kapetana parobroda Daisy iz luke Agulios u Španjolskoj brozavuku, da su bile tamno iskrcale posade obiju torpedovanih engleskih parobroda Newburne i Trident.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

Petrograd, 7. Služb. izvještaj od 6. t. m. na večer.

Zapadna fronta.

Na rijekama Graberka i Seret upravlja neprijatelj žestoku topničku vatra protiv ozemljenih kro s mo ni nedavno osvojlji. Prema dopunjenim vijestima narastala je broj dne 4. i 5. kolonima vozova zarobljenih na 140 časnika, među njima jedan pukovnijski zapovjednik i više od 5500 vojnika; broj zarobljenika raste još neprestano. Osim toga je zaplijenjeno strojevnih pušaka bacala za mine.

Kaukaska fronta.

Bojevi traju i nadalje.

Francuska.

Paris, 9. Služb. izvještaj od 8. t. m. na večer.

Na sjeveru od Somme proširili smo juče prostor dobivenog zemljišta time, što smo za uzeli malenu šumu i čitavi, od neprijatelja jako utvrđeni jarak na sjeveru od dvorca Hem. U sve smo osvojlji kruc posljednja dva dana u sjeveru od Somme čitavu liniju njemačkih jaraka na frontu od 300 do 500 m. U Sampanju uze smo jučer pod svoju vatra i rastjerali jako neprijateljska odjeljenja, koja su po jakom topovskom opstreljavanju bila prešla u navalu. N. desnoj obali Moze traja borba na čitavoj fronti Thiaumont-Flcury s ogrorčenjem i tvrdokomošću. Naše su čete odvojile te su tu krenule protiv neprijatelja, koji je kušao protunapadajama, da nas istisne iz zemljišta, što smo ga bili kruc posljednje dane zauzeli na sjeverozapadu i na jugu od tvrđe Thiaumont. Potom smo prešli ofenzivu, te smo opet osvojlji sve dijelove jaraka, u koje je bilo neprijatelj stupio tekot borbe. Te su prodorili ponajviše njemački jarak smot. Na fronti Baux-Che-Chapre-Chemois udarimo neprijatelj jedan red jaraka, a na puzdini malim mjestima i dva. U jednom je od tih jaraka ležalo što mrtvih, što ranjenih 100 Nijemaca. Kod raznih smo ovdješnjih podvata uhvatili blizu 200 neranjenih zarobljenika, sa 6 časnika i zaplijenili 6 strojevnih pušaka.

Paris, 10. (D. u.) Službeni izvještaj od 9. t. mj.

Nakon što smo bili suzbili veliki broj njemačkih napada, stupili su Nijemci ponovno u tvrdju Thajomont, a Francuzi trdile i nadalje u svojemu pobjedu najbliže puteve u tvrđu.

Italija.

R i m. 7. Služb. izvještaj od 7. t. mj.
Medju Ečavom i gornjom Sočom trajna topovska djelatnost. Na ravnicu Srijemsku razružio je neprijatelj minama jedan naš streljački jatarek na obroncima Monte Zebio. Poduzeo je odane napu, koju je vatra našega topništva lako držala. U području Tofana zauzete su naše čete jak položaj, koji prevladuje spojne linije među dolinom Travenanzes i potokom Sare (dolina Garde). Traje dalje neprijateljsko bombardovanje napućenih ravnica u visokoj Dogni, kao što naše bombardovanje vojničkih zgrada u Trbižu, Raiblu i Tolminu. Na donjoj Soči navalile su jučer naše čete na raznim točkama na jaku neprijateljsku položaje, dok su u odsjeku Tržić nastavile svoju 4. t. mj. započetu ofenzivu u smjeru prema visinama 85 i 121. Nakon topovske priprave i namerno uslijed svoje brzine i točnosti divnog opstrijeljanja prešla je naša pješadija k ranosnom ustrjelju te je zauzela razne neprijateljske linije i opkope jednoga za drugim. U odsjeku Tržić zaposjeli su bersaglieri i koturski 3, 4., i 11. bataljuna u kravoj, rijetkim poletom provedeni čiji skoro cijelu visinu 85 te su ju održali u svoje 3este neprijateljske protunavale. Zaborili smo 3600 vojnika, medju kojima od prilike 100 časnika. Medju tima se nalazi jedan pukovnik, zapovjednik regimente i jedan major generaloga. Štoba. Pao nam je u ruke bogat plijen, medju kojim se nalazi baterija, sastojaka iz 3 topa, oko 10 strojnih pušaka, velika množina pušaka, municije i drugi vojni materijal. Jato naših čunjavica je jučer u neodoljivo vrijeme bombardovalo željezničko križište Opčina te je kod toga raspršilo neprijateljske hidroplane, koji su kušali, da se opru, sunovrativši naše hidroplan. Jedno se od naših letjela nije vratilo, ostala su čitava.

Domaće Vijesti.

Za družbu Sv. Ćirila i Metoda darovao je gosp. Filip Barbalčić K. 9.20, primljenih od mense c. k. poštanskih časnika za pozajmljenu sliku Nj. Veličanstva.

Stupista Austro-hrvatskog parobrodarskog društva. Dne 2. o. mj. održala se u Omišlju izvanredna skupština Austro-hrvatskog parobrodarskog društva. Skupština je odobrila nova pravila, koja su odaslala vladi na odobrenje. Pošto se je član udarnog odbora E. vitez Rode zalivalo na častu, bilo je umjesto njega biran veleč. gosp. Franjo Žic, župnik u Puntu.

Iz Hrvatske.

Izložba slika. Mladi hrvatski slikari i kipari (absolventi zagrebačke umjetničke škole) izložili su u umjetničkom salonu Antuna Ulirika u Zagrebu svoje radnje. Prema pisanju zagrebačkih novina, pokazuje radnje, da su ti mladići vrlo talentirani, te da će, ako ustraju u svom radu, postati pravi umjetnici, slikari i kipari.

Grad Rijeka poručnik Banfield. Gradski zastupnik Superna-žič iznio je u posljednjoj sjednici riječkog gradskog zastupstva prijedlog, da grad pokloni odvažnom austr.-ug. avijatičaru, pom. poručniku Banfieldu zlatnu kolajnu. Kako je poznato, poručnik je Banfield prigodom talijanskog zračnog napada na Rijeku oborio svojim hidroplanom jedan veliki Capronijev aparat.

Izplata mirovina ispod 10 kruna. Grazer Volksblatt donosi, da je umirovljenom osoblju, koje mira mirovina ispod 10 K, u zagrebačkim poštanskim uredima, bilo isplaćeno 1. o. mj. u pošt. markama.

AUGUST SENOA.

Vladimir.

(Nastavak.)

„Da čujemo?“
„Jutros mi pozva profesor Nijemčić, prijatelj naše kuće, k sebi u stano. Ponajprije mi je govorio laskavijih riječi, kako me sav svojeh hvati i kako se negdje roditelji mojemu napretku veselje, i da ču danas sutra biti vrlo sretan. Što, misljah, zar gospodin gimnazijalni profesor nema drugoga? Poskoro, nego udvartu se mladomu pravniku? Naskoro razumjeh, kamo taj exordium smjera. Upita me, koliko mi roditelji na mjesec šalju novaca. Rekoh mu, koliko, al' će on na to, da je to za skupocit zagrebačku vrlo malo. Meni je dosta, odvratih, ja sam se u svojemu pobratimom kod neke stariće udovice vrlo lijepo smjestio. Nu profesor reče: „Dosta, dosta! dragi Vladimire! Šta je danas dosta? Vi nijeste više dječak. Van naše i profesori zovu „gospodinom“, Vama se hoće rekreacije, zabave, a potpora roditelja omjerna je na to, da svaki dan živite. Dobro bi bilo, da vrh toga imate još koju krunu za zabavu. Vi dolazite u domorodna društva, gdje se morate pokazati plemićem. Vi ste prijatelj domorodne literature, Vi ste i ljubitelj domaće glazbe, a svemu tomu hoće se novaca. Predložiti ču Vam nešto, dragi Vladimire, na Vašu korist i mislim, da ne ču time Vašeg ponosa uvrijediti. Ja sam davni prijatelj Vaše porodice, od mene morate dakle i ovu ponudu prijateljski primiti.“
„A kakve to predlog bio?“ zapita Eugen niješto pozornije.
„Čuj! Profesor nastavi: „Plemići gospodin Dobrančić, asesor banskoga stola, zamolio me je, da mu pozajmim za njegova sinu učitelja, koji je

„Ožegovčanin“ u Senju. Početkom školske godine 1916.—17. imade se u bisk. konviktu „Ožegovčanin“u popuniti više plaćenim mjestima. Umoljavaju se roditelji odnosno škričnici, koji žele svoju djecu dati u taj zavod, da se na vrijeme prihvate kod ravateljskoga zavoda, koje daje na zahtjev po bliže upute.
Ravnateljstvo „Ožegovčanin“.

Iz osječkog sirotišta. Uprava dječjačkog sirotišta u Osijeku javlja, da će 1. rujna biti u sirotištu 18 praznih mjesta (15 za dječake i 3 za djevojčice). Pravo na ova besplatna mjesta ima siročad grada Osijeka, zatim iz virovičke, srijemske i požeške županije. Molbe treba upravitelju na naslov: Uprava dječjačkog sirotišta u Osijeku L. Strossmayerova ulica.

Bilje riba. Javljaju iz Rijeke: Pred nekoliko dana donijelo je ribarsko društvo „Nekton“ na tržište 4000 kilograma ribe, pa usprkos toga obilja, prodavalo je ribu po K 2 i 80 fillira kilogram.

Utupil se. Pišu iz Lačarka: Dječak, Tuna Jovanović od 5, Anka Mladenović od 14, Svetozar Jovanović od 9 i Ilka Jovanović od 14 godina švrjali su besposelni i bez nadzora svojih starijih uz obalu Save. Pošto je bilo toplo, dogovore se, da se kupaju. Kako su bili mladi i plivajući, osobito mladi Tuna, za čas se izgubise u dubini vode. Ribari, koji se u taj čas nadlože nedaleko mjesta nesreće, spasise Svetozara i Ilku, dočim se Tuna i Anka utopise. Treći dan nadjeni su mrtvi, te su sahranjeni kao žrtve roditeljske nepažnje.

Grom. U selu Bukovac kraj Srijem. Karlovačka udario je dne 25. pr. mjes. grom u krstine žita nekoga seljaka, te mu je zapalio i uništio 70 krstina žita. Pod krstinama bila je jedna žena, koja se je sakrila pred kišom. Za čudo ostala je živa, al' je od straha dobila drhtavice.

Razne Vijesti.

Vojničke vježbe za bosanske djake. Kako se iz Sarajeva javlja, uvesti će se početkom naredne školske godine za sve djake bosansko-hercegovačkih srednjih škola redovite vojničke vježbe.

Lično-dalmatinska željeznica. „Novine“ donose: Usprkos neprilikama radi ratnog stanja, živo se radi na ovoj željeznici, koja bi napokon imala spojiti Dalmaciju s Evropom. S hrvatske strane reč je izradjeno 70 po sto pruge od Ogulina do Pribudice. Prvi dio: Ogulin-Plaški (35 km.) već je predan i promet. U na dalmatinskoj strani radi se ustrajno i živo. Poduzeće, u kojemu su i domaći ljudi: inžinir Matošić, Šakić i drugi, nastoje svim marom, da radnja ne zapne, a i vlada im ide na ruku, brineći se, da ne ostane bez radničkih misica i nužnih teretnih životinja. Ne nastupe li kakove izvanredne zapreke, bit će ova željeznica za odrednog roka 1. travnja 1917. gotova.

Junačito varadžinsko pukovnije. Izvješća ratnih izvjestitelja o bojovima na Dnjestru bilježe i opela velika junačstva 16. varadžinske pukovnije. Ova se je pukovništva osobito odlikovala u žestokim bojovima za mjesto Molodjov, pa je ište ponajveć hvala, da je navala bila suzbijena a mjesto ostalo u našim rukama.

Bugarska i držanje Rumunjske. Bugarska štampa i javnost bave se velikim zanimanjem sa rumunjskim plijenem. Dok su pred nekoliko dana donasili listovi uznemirujuće vijesti, udarili su zadnjih dana u mnogo mirnijih ton. Službeni krugovi izjavise nekog sigurnošću, da od strane Rumunjske ne prijeti nikakova pogrebi, tim više, jer je Rumunjska zajamčila, da će se držati uistinu korektno.

Talijani za višegodišnji rat. U svojim člancima o početku treće ratne godine naglasuju talijanski listovi jednoglasno, da je mir još dugo. Treća ratna godina ne će po svoj prilici biti

znajna; jer je rat četverosporzupna istom započeo. Do pobjede je još dug put i nade u potpun poraz neprijatelja ne će još dugo biti ispunjene. Svakim godištem, koje mine, naraste broj neprijateljskih vojski, koje napuštaju i napuštaju četverosporzupna, već također i u onoj nepobjedi.

Talijani protiv Engleza. „Idea Nazionale“ napada nečuvano bijesno glavnoga urednika „Timesa“ Steeda, koji se zauzima za srpske zahtjeve Jadranskoga mora. List piše: Taj Englež birao se u tu svoj svojoj posebnoj ulozi sam za višega suca Evrope i ne videć, kako je to smiješno. Italija si zabranjuje neopravdano umješavanje. „Popolo d'Italia“ upozoruje Steeda, da ne može nijedna talijanska vlada donijeti u vlastiti dom mir, koji bi Italiju mudio namje zemlje od onoliko, koliko joj je nudila Austrija u svibnju 1915. Ako daje Engleska prednost Srbiji na Štetu Italije, potjera bi Italiju na silu u naručaj Njemačke.

Engleski gubici kod Dardanela. Prema vijesti iz Haaga iznašaju engleske listine, da je u bitkama kod Dardanela nestalo 290 časnika i 9700 momaka. Iz poduzete se kontrole američkog poliklarsa u Carigradu međutim razabire, da je na Galipolju dospjelo u tursko sužaništvu samo 378 Engleza, tako da se može zaključiti, da je ostalih 10.000 palo.

Izjava talijanskog zastupnika. Talijanski list „Avanti“ donosi iz pera socijalno-demokratskog zastupnika Trevesa-a o izgledima treće godine rata. Ja ne vjerujem, da će biti koji mu drago zaraćen narod bačen na koljena. Pobjeda je na centralnim vlastima utopija i izgleda za talijanska pučanstvo upravo bezutješno.“

Loša vjesta u Italiji. „Ruskoje Slovo“ prima iz Ruma, da se ove godine računam u Italiji sa vrlo lošom žetvom. Dok je žito osrednje rodilo, to se žetva kukuruza i zeleni sasvim izjavila. Stanovništvo je vrlo zabrinuto te se boji gladi. Ministar za poljodjelstvo umirio je stanovništvo obećavši, da će se poskriti za izdašan uvoz iz Sjedinjenih država i Argentine. Talijanska se vlada stavila u sporazum s velikim kućama u Argentini i u Sjedinjenim državama glede dobave od 12 do 15 milijuna hektolitara žita za Italiju. I glede nabave kukuruza poduzela je talijanska vlada nužne korake.

Tripolis-Perzija-Egipat. Turski poslanik u Berlinu Hakkı paša izjavio je saradniku „Berliner Zeitung-a“: U Tripolitaniji doživjeli su Talijani od Araba odlučni poraz. Arabi su zarobili 6000 Talijana, dok su druge potkili, tako da je čitavi Tripolis očišćen od Talijana.

Upravu sjajan je naš položaj u Italiji. Dok je Rusima prije uspjelo, da su prodrli do 700 km pred Bagdad, bacili smo ih sada do 300 km pred Natšakobivja je točka Suez. Već mjesecepohtivaju zbog silne vrućine sva djela na obim stranama. Nego i na toj točki imamo očitu premoć nad Englezima, da smo i nad Suezom strašilo, najboljim je dokazom najnoviji letjelacki napadaj na Suez.

Neka rade Englezi sa svojim zlatom, ipak neće moći biti pobjedonosno svršiti. Hakkı paša navajda one riječi Gladstone: „Dok koran ne izgine sa svijeta, do tada ne će biti mira na zemlji.“ Poslanik je zaključio, da rat protiv Engleza znači za čitavi Isklam biti ili ne biti.

„Centrala za lumpe.“ Grof Tisza, koji je pred nedavno propovovao nekojke krize Ugarske, zgražao se je nad lahkomislenošću muškarcaca iz fronte, koji piju i rasipaju novac u tolikoj mjeri, kao da žive samo za jedan dan. Razmišljajući, kako bi se dalo tome doskotičiti, oglasi se poznati šaljivdžija Geza Pap i reče: Ništa lakšeg od toga. Ustanoviti treba „Centralu za lumpe“: To je isvršno sredstvo ako se hoće nešto utamaniti. Kad se ustanovila centrala za slador — nestalo je najednom sladora, kad se ustanovilo centralu za žito — nestalo je žita; ustanovilo centralu za lumpe i nestati će i njih. Sala je bila poprječena burnim pljeskom.

Povišenje putnih dnevnica. Uslijed odbrede ministarstva povisuju se državnim činovnicima, za vrijeme dot rat traje, putne dnevnice („diete“), a to: za činovnike od IX. do XI, razreda 50 po sto, od VI. do VIII. 40 po sto, V. 35 po sto, a od I. do IV. 30 po sto. Ako boravak u drugom mjesto traje više vremena, onda, ova povišica vrijedi samo za prvih 14 dana.

Uživanje alkohola u neprijatelj Engleske. O tom velikom umtrašenjem neprijatelj Engleske — piše „Daily Chronicle“ — „Sada se nadamo pobjedi, a vrijeme dot rat traje, putne dnevnice („diete“), a to: za činovnike od IX. do XI, razreda 50 po sto, od VI. do VIII. 40 po sto, V. 35 po sto, a od I. do IV. 30 po sto. Ako boravak u drugom mjesto traje više vremena, onda, ova povišica vrijedi samo za prvih 14 dana.“

Najpogubljenije ratne ladje. Inžinir Julijan Treitl pripočuje u njemačkom listu „Prometheus“ članak, u kojem veli, da pripraviva ratna tehnika sgrađuju podmorskih krstaša. Takav se jedan krstaš jur gradi, a bit će 126 metara dugačak sa 3000 tona sadržine. Imat će tako jak srednji običnih krstaša. Jakost strojeva — od 18000 konjskih sila — omogućit će brzinu krstaša na sat 27 pomorskih milja na moru i 16 pomorskih milja ili 33.000 do 37.000 kilometara. Drugim riječima: Podmorski krstaš mogao bi prevaliti put iz Baltičkoga mora oko cijele Evrope do Japana, bez da bi se mogao opskrbljivati na potu sa gorivom, živčevim ili drugim potrepštinama. Krstaš bit će providjen sa 90 torpeda i brzometnim topovima lakog i srednjega kalibra. Najstrašnija oružja tj. krstaša bit će međutim mine, kojih će imati do 150. Nije isključeno, da će u buduću ratovati samo po morem.

Smrt nužno žene. U Požunu je 26-godišnji radnik, Adolf Kubista, ustrijelio svoju ženu, jer da nije, Strijeljao je na nju tri puta, dok je nije konačno usmorio. Sustanari izjavljaju, da je bila ustrijeljena žena potpuno, dobra i radina i da se je jur duže vremena bijela rastaviti od muža, kojemu je smrdio rad i koji je neprestanu tražio od nje novaca, da ih zapije. Iz svršenog nedjeđa dao se Kubista u bijeg, al' je ubrzo uhvaćen i predan sudu.

Pismo talijanskog nadbiskupa o modi. Moda je u Italiji, pogotovo kod ženskog svijeta, postigla bas u ovo ratno doba svoj vrhunac. To je svećenikom stalažu palo u oči u tolikoj mjeri, da se je protiv te rasipnosti počelo govoriti i iz propovjedaonica, dok je turinski biskup upravio na svoje vrijeme čak i pastursko pismo, u kojemu kaže: „Rimske se matrone običavale malo pokrivati na ulici. Današnje pak gospođe odijevaju se poput plesačica: kratke sukcnje, višecne cipele, prozirne čarape, otkriven vrat i prsa, očičeno lice i najčudnovatije frizure, kako možemo glupim guskama pasti na pamet.“ Njome tamo samo u Italiji, već se mogu s njome u tome uspješno takmiti i mnogi naši gradovi, mi ne ćemo naše gospođe i gospođice uzavati glupim guskama, al' bi ipak dobro bile, da se sjete današnje skupocje životnih namirnica i svojih milih i dragih na frontama, pa ako već ne će da nose koroti, poput rimskih matrona, a to neka barem nose pamet!

12.000 kruna za dva vola. Prema vijesti iz Budimpešte bilo je ovih dana prodano na sajmu u Požunu par volova za svotu od 12.000 K.

Požar u Valoni. Prema vijesti iz Lugana, buknuo je pred nekoliko dana u Valoni veliki požar, koji je uništio 130 skladistišta živeža. Šteta iznaša više milijuna lira.

francujski umije. Sjetih se odmah Vas, Vladimire. Dobrančić je bogat, plaćat će Vam na mjesec četrdeset kruna, što je napokon lijepa svotica za mlada gospodina. Kuća je odlična, ugodna, gospodin vijenik banskoga stola ima znamenitih prijatelja, te bi Vam s vremenom mnogo mogao koristiti, a on će to i učiniti, jer je čovjek predobra srca. Prihvataite tu priliku, ne će Vam biti žao.“
„Tako mi govorishe profesor.“
„A što si mi to odgovorio, Vladimire?“
„Oklijevao sam, ne htjedoh mu namah odgovoriti, htjedoh tebe upitati za savjet. Nu kad me je Nijemčić sve življe nagovarao, te rekao, da je Dobrančić obećao, da će me predobiti, te da bi na neki način ostao na sramoti, ne pristanem li, bijaše mi dakako teško izviniti se profesor. Dadoh mu dakle ruku i rekao: Da, pristajem.“
„Dobrančić! Dobrančić! sapnu Eugenji, gledajući poniknute glave u zemlju; zatim se trznu: „Poznajis li, Vladimire, tu obitelj?“
„To jest, po čuvenju i vidu. Gospođuju vidjeh nekoliko puta u ekvipaži i na konju, gospodina sam čuo nekoliko puta u skupštinama.“
„Gdje je sigurno proti narodini stivari govorio i glasovao.“
„Da, spećam se, da je lani, kod one kolone restauracije u banskim dvorovima, svoj voutum dao međarskoj strani.“
„Pa nijesi li to možebiti rekao i profesoru Nijemčiću? Ne zna li Dobrančić, šta si medju djacima jedan od glavnih kolovodja lirsitva?“
„Dakako. Izjavio sam svoju bojazan. Dobrančić, rekoh Nijemčiću, „ne ide s narodom; kako ču ja polaziti njegova kuću? I Bog zna, bi li me i primio, da mu je moje političko mnjenje

poznato.“ Na to se nasmejnuh Nijemčić nekako čudno, da me je gotovo uvrijedio. „Zato se ne boje, mladi prijatelju,“ reče profesor, „i o tomu sam govorio s Dobrančićem, i on je me možda bio, nego što mislite. Ja Vam svega toga ne mogu onako tanko rastumčiti, jer su to poslovi, koje čete istom pravo razumjeti, kad dozrijetu do potpuna muža. Vi posve pravo činite, da svim žarom mlade duše pristajete uz narod i njegove svjetnje; u politiku se sada ne razumijete, ni ne pačajte se za sad u nju. Najprije učite za domovinu, onda za narod, a zatim za svijet. Ono što mi u prisposobiti, ali je isinita: i puške može samo ruka pucaiti, koja je snažna i izvježbana. Kad se prije vremena puca, možda lako i najboljega prijatelja ubiti. Ne mislite za boga, da je vikanje i pjevanje domorodnih pjesama sva politika, sve spasenje naroda. Takva vika umine često kao hitac iz topa, koji ne ostavlja za sobom nego dim.“ Na tu lekciju bio sam se već rasrdio i malda nijesam profesorom okrenuo leđa.“
„Al profesor je posve pravo govorio,“ potvrdi Eugen, „i u zapisima mogoga strica ima takovih misli. E pa što je Dobrančić rekao?“
„Još je Nijemčić rekao i to: „Naši se stari ne mogu nikako smjestiti u tu novi nenadnu svijet. Boje se odmaknuti od stoljene kolotečine u neznanu tobož kralj,“
„Pa, nije li to, što ga samo zračnom poletu, ne mare nego za svoju klasu, za svoju osobu, nu Dobrančić, čini mi se, nije takav. U ostalom ne žacajte se optiči s njime zato, što ne misli kao i Vi. stari je riječ: „Sto ljudu, sto čudi.“ a opet smo stari u ljudskom društvu i moramo zajedno živjeti. Razno mišljenje ne smije nas priječiti da medju sobom opčinje pristojno. Bjesnota o soci-

jalnom životu jest bijelj divljacija i nekulture, a pravi, iskreni radikalizam, slobodnjačvo do groba naš čete prije pod glatkim rukavcima nego u mrjavju kaputu. Dobrančić zna, da ste ljudi Nira-zna, da pjevate gromone davorice, zna i to, da učite ruski, ali zna i to, da ste pametan, prosvjetljen mladić, da, dragi prijatelju, karakter, i Vaš hoće za učitelja. Pače on bi Vas htio uzeti u kuću.“
„U kuću?“ prenu se Eugenji i pogleda Val dimira.
„Ne, ne boj se, dragi brače,“ nasmejnuh se Vladimir, „na taj uvjet ne htjedoh nikako pristati. Dok smo slobodne akademičke ptičice, ne ču osia viti našega Tuskuluma kod stare Jaga u Metlačko ulici. Tu smo od dječaka postali mladići, ovdje smo zidice čule najskrovitije tajne našega srca, ovdje smo se krijeplili i bodrili. Ovdje čemo i ostati, dok nas sudbina ne prikuje na stalno mjesto u ovom svijetu.“
„Kad ćeš dakle, Vladimire, poći k Dobrančiću?“
„Šta mi je ti? Nećeš od njega očekuje. Nu reci, po znaješ li te li ljude?“
„Onako,“ kimnu Eugen.
„Pobliže zar?“
„To jest —“ zape Eugen, „Bijah kod tetk Belavice na soir-u. Ti znaš, da je ta stara tetka puna etikete, vrlo osjetljiva, da se moram odavati njezinu pozivu, jer bi me inače odmah tužila oči. Moje otac pako je u tom vrlo cermoznojazij i želi bi, da svim rođacima i kumovima u glavnom gradu, kojim ima cijela vojska, pravim bar svakoga mjeseca jednu vizitu. Na sreću daje Belavick koga mjeseca jednu vizitu. Tu nam je i do braniceve. Ima tomu, čini mi se, godina dana.“
(Nastavić se.)